

Motion till riksdagen 2010/11:Sf253

av **Christina Höj Larsen m.fl. (V)**

Tvåårsregeln och mäns våld mot kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lägga fram förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av en närstående man under den tvååriga prövotiden.

Motivering

Sedan årtionden har utländska kvinnor som misshandlats av sin man under den tvååriga prövotiden för permanent uppehållstillstånd riskerat utvisning från Sverige om de brutit upp från förhållandet innan två år har passerat. Många kvinnor har sett sig tvingade att stanna kvar i förhållanden trots misshandel från mannens sida, eftersom en utvisning skulle leda till fruktansvärda konsekvenser för dem i hemlandet. En rapport från ROKS (Täckmantel äktenskap, kvinnojournernas erfarenhet av fru-import, 2009) visar att kvinnojournerna har kontakt med kvinnor från ett flertal länder i världen som utsatts för våld av de svenska män de har gift sig med. De kvinnor som söker skydd på jourerna har vanligtvis beviljats ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Vissa av kvinnorna befinner sig i ett läge där deras uppehållstillstånd måste förlängas för att de ska få stanna i Sverige. Under 2008 kom kvinnojournerna i kontakt med sammanlagt 515 kvinnor, varav 99 hade fått barn med sin svenska man och 92 hade barn sedan tidigare.

Rapporten visar att situationen för dessa kvinnor och barn är ohållbar, trots den lagändring som gjordes år 2000. De kvinnor som jourerna möter har ofta beviljats ett tillfälligt uppehållstillstånd som antingen gäller eller har gått ut. Det innebär att vissa av kvinnorna vistas utan tillstånd i Sverige. Detta begränsar starkt deras möjligheter att få hjälp och stöd från samhället.

Fel! Okänt namn på

Kvinnornas ytterst svåra situation blir ofta värre p.g.a. språksvårigheter och okunskap om vilka rättigheter de har. Nödvändigheter som mat, läkarvård och medicin blir ofta ett stort problem att ordna. En kvinna som nyligen anlant till Sverige och saknar annan anknytning än mannen är mycket utlämnad. Om hon dessutom utsätts för hans våld befinner hon sig i en hopplös situation: att lämna mannen är många gånger inte möjligt eftersom hon riskerar att bli utvisad till sitt ursprungsland där hon riskerar förföljelse och stigmatisering som fränskild. Kvinnors asylskäl måste ges större tyngd, något som vi behandlar i motion 2010/11:Sf368, men för att lösa problemen i dessa situationer krävs även ändringar vad gäller tvåårsregeln.

Efter att kvinnornas situation uppmärksammats i bl.a. riksdagsmotioner och skriftliga frågor från Vänsterpartiet i riksdagen till ansvarigt statsråd, lade den dåvarande regeringen i januari 2000 fram en proposition i ämnet. Enligt de lagändringar som då gjordes ska fortsatt uppehållstillstånd kunna ges i fall där kvinnan utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning.

Vänsterpartiet påpekade i en reservation till utskottsbetänkandet att formuleringen kunde få till följd att för hög grad av våld och allvarlig kränkning fortsatt kunde komma att accepteras och att myndigheterna fick ett alltför stort tolkningsutrymme. Det är nu uppenbart att vi fick rätt i våra farhågor. Lagändringen som syftade till att åstadkomma en rimligare rättstillämpning för utsatta kvinnor misslyckades.

Riksdagen tillkännagav i mars 2006 att det fanns skäl att närmare studera tillämpningen av bestämmelsen i syfte att klarlägga om skyddet för kvinnor och barn uppnår en godtagbar nivå. Om det visar sig att så inte är fallet borde regeringen återkomma till riksdagen med förslag om lagändring. Enligt uppgift från Regeringskansliet har regeringen nu efter långt dröjsmål begärt att Migrationsverket ska lämna en redovisning för tillämpningen av bestämmelsen. Men redan nu står det klart att det är nödvändigt med en lagändring för att skyddet mot övergrepp mot kvinnor och barn ska bli godtagbart.

Regeringen bör snarast lägga fram förslag om lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av närstående män under den tvååriga provotiden. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 24 oktober 2010

Christina Høj Larsen (V)

Ulla Andersson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Jacob Johnson (V)

Josefin Brink (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)